

# Yaylar Tanıyalım

## Esnek madde

Üzerine uygulanan kuvvet ortadan kaldırıldığında tekrar eski haline dönen maddelere denir. Yay, lastik top, sünger, plastik esnek maddelerdir. Hamur esnek değildir, üzerine kuvvet uygulandığında şekli değişir, fakat kuvvet ortadan kalktığında eski haline dönemez.

## Yaylar

Yayların esneklik özelliği vardır. Yayın esnekliği, yayın yapıldığı telin kalınlığı ve cinsine bağlıdır. Yayın kalınlığı fazla ise fazla esnemez. Yayları gererek ya da sıkıştırarak şekillerini değiştirebiliriz. Bu etkileri üzerilerine kuvvet uygulayarak yaparız. Yaya bir cisim asıldığında ağırlığın etkisiyle aşağıya doğru uzar. Yaydaki uzama miktarı yaya asılan ağırlıkla doğru orantılıdır. Ağırlık arttıkça yayın uzama miktarı da artar. Yaylar üzerine asılan ağırlığa eşit ve zıt yönden kuvvet uygular. Yaylara fazla kuvvet uygulanırsa yay esnekliği kaybeder ve eski haline dönemez.

## Dinamometre

Yayların esneklik özelliğinden yararlanılarak yapılmış araçlardır. Dinamometreler sayesinde ağırlık ölçülür. El kantarı da ağırlığı ölçen bir çeşit dinamometredir. Ağırlıkta bir kuvvet olduğundan, ağırlığın birimi de Newton'dur. Dünya da 1 kilogram yaklaşık 10 N dur.